

De (beperkte) invloed van design op sustainable gedrag

Jan Schoormans

Tu Delft, Faculteit IO

Hoe design gedrag kan sturen / veranderen

Hoe design gedrag kan sturen / veranderen

Kan design gedrag van consumenten meer sustainable maken?

- 2 studies over de complexe relatie design en sustainable gedrag:
 - Electriciteitsgebruik sturen naar het midden van de dag (Ism Enexis, TUE, etc).
Proefschrift Charlotte Kobus: Switch by Design
 - De keuze / niet keuze van een sustainable verpakking

- Appartementencomplex (Breda) met 77 nieuwe bewoners, project van Enexis, TUE/TU Delft, et al.
- Deelnemers krijgen bij participatie:
 - Zonnepanelen
 - Smart wasmachine (speciaal omgebouwd)
 - Energy computer met speciaal ontworpen display, *met oa zonne-energie opbrengst voorspelling*
 - Smart meter / centrale server

Jouw energie moment!
Communicatie rond het project

Gebruik zoveel mogelijk energie op het moment dat energie wordt opgewekt (met nadruk op het wassen)

<http://www.jouwenergiemoment.nl/voordeelnemers/>

Een speciaal ontworpen fysieke display

Veel metingen, 2 jaar

- Energiegedrag: elke (kleine) verandering in gebruik werd gemeten via de smart meter
- Gedrag in samenwerking met de wasmachine
- Via vragenlijsten werden motieven en meningen verzameld
- Klachtentelefoon / Interviews

Hoe kon men wassen?

- ◆ Normaal: men vult de wasmachine en zet deze aan
- ◆ Men vult de machine en geeft aan dat deze om bijvoorbeeld 1300 uur moet beginnen met wassen (half-automatisch)
- ◆ Men vult de machine en geeft aan dat de was klaar moet zijn op een bepaalde tijd, bijvoorbeeld 1800 uur. De machine bepaalt zelf het beste moment om te wassen op basis van de energiesituatie (automatisch)

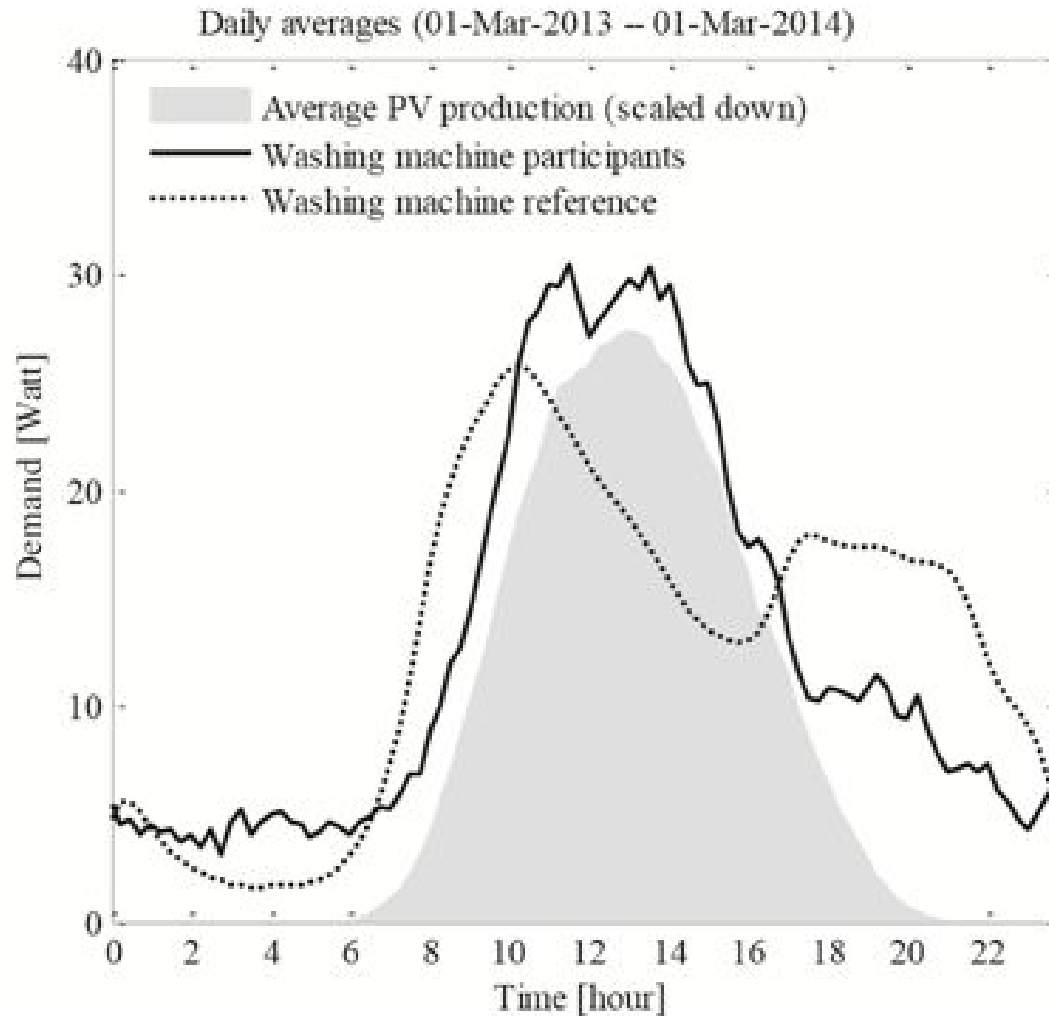
Wat gaven de data aan? Wat werkte het beste?

Het normale wasgedrag verschoof sterk van de avond naar de middag door zowel:

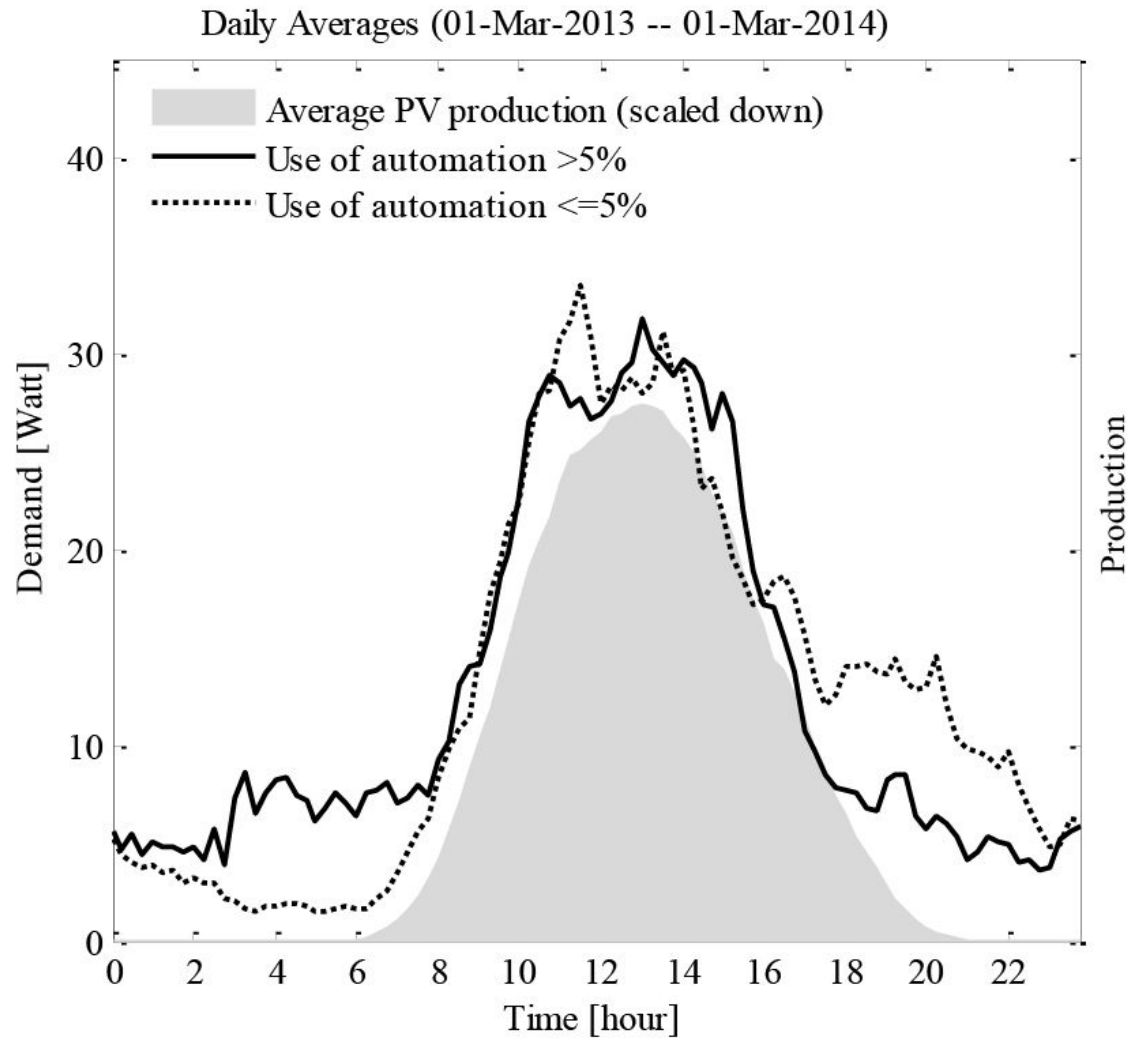
Nieuw half-automatisch wasgedrag (zet een begintijd voor de was)

Automatisch wasgedrag (zet alleen een eindtijd, het systeem bepaalt de begintijd op basis van de berekening optimale moment)

Een visuele weergave van de gedragsverandering

Een visuele weergave van de gedragsverandering

Belangrijkste redenen achter de verandering in wassen

Men wil meer controle over energierekening en energiegebruik

Men wil de eigen opgewekte energie efficiënt benutten

Men wil geld besparen; 77% van de deelnemers vindt de besparing die de moeite waard

Wat de burens doen lijkt trouwens niet van belang

Waar de display hangt in huis bleek heel belangrijk:
zichtbaar, niet te missen, continue informatie lijkt nodig

Een voorbeeld van hoe het misschien niet moet!

De keuze voor een duurzame verpakking

- De typische verpakking van een schoonmaakmiddel: glazend plastic!

Wat gebeurt er als we duurzame verpakking voor schoonmaakmiddel ontwerpen?

Deze duurzame verpakking (pulp) geeft een ander beeld dan een glanzende plastic verpakking: meer ingetogen, niet glazend

Consumenten die duurzaamheid belangrijk vinden, zien dit als een goede verpakking

De anderen deel vinden dit geen goede verpakking: het past niet bij de inhoud

Wat gebeurt er als we duurzame verpakking voor schoonmaakmiddel ontwerpen?

Deze duurzame verpakking (pulp) geeft een ander beeld dan een glanzende plastic verpakking: meer ingetogen, niet glazend

Consumenten die duurzaamheid belangrijk vinden, zien dit als een goede verpakking

Deze consumenten worden nog positiever als er een duurzaamheidslogo is toegevoegd

De anderen deel vinden dit geen goede verpakking: het past niet bij de inhoud

Okay: we ontwerpen een duurzame verpakking die eruit ziet als glanzend plastic en plakken er een duurzaamheidslogo op

Consumenten die duurzaamheid belangrijk vinden, zien dit ook als een goede verpakking

De anderen deel geloven ook niet in deze verpakking: iets kan niet duurzaam worden genoemd als het er als glanzend plastic uitziet. Ze zien het als greenwashing!

We zitten dus met een verdeelde gedrag van consumenten

- De verpakking die een groep als goed beoordeeld, vindt de andere groep juist slecht
- Het gedrag van een groep sturen we dan de duurzame kant op en dat van een andere groep de verkeerde kant op.

Is design een effectief middel om consumentengedrag te sturen?

Ja, maar vooral:

- als de situatie zich daartoe leent
- bij motivatie van de consument
- bij winst voor de consument
- bij weinig verlies voor de consument en als er weinig moeite nodig is
- bij een (klein) deel van de markt
- bij het juiste ontwerp (cognitief, emotioneel)

LEC versus HEC people

- High concerned people trust the package and the claim. Low concerned people do not trust the claim, especially incongruent messages

